VÄSTERÅS STAD

Tvångsvård vid missbruk

Beatrice Unander-Scharin

Processen hos vuxenenheten:

- Anmälan eller ansökan
- Utredning
- Beslut
- Insats
- Uppföljning
- Avsluta
- Journalföring under hela processen

VÄSTERÅS STAD

Insatser:

- Öppenvård för beroende av narkotika, alkohol eller spel
- Stödboenden
- Lågtröskelboenden
- Behandlingshem
- Familjehem
- Kontaktperson
- Tvångsvård

VÄSTERÅS STAD

LAGSTIFTNING:

- Socialtjänstlagen
- Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
- Lagen om vård av unga i vissa fall (LVU) (för personer 18-20 år)

VÄSTERÅS STAD

VAD ÄR VIKTIGT NÄR VI BESTÄMMER

Frivillighet och samarbete är utgångspunkten.

Socialtjänstlagen säger att vi ska ge klienten en ”skälig levnadsnivå”…

… och att vi ska arbeta för självständighet

… samt att vi ska planera och besluta i samförstånd med klienten

VÄSTERÅS STAD

LVM – LAGEN OM VÅRD AV MISSBRUKARE I VISSA FALL

4 § Tvångsvård skall beslutas om,

1. någon till följd av ett fortgående missbruk av alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel är i behov av vård för att komma ifrån sitt missbruk,

2. vårdbehovet inte kan tillgodoses enligt socialtjänstlagen eller på något annat sätt, och

3. han eller hon till följd av missbruket

a) utsätter sin fysiska eller psykiska hälsa för allvarlig fara,

b) löper en uppenbar risk att förstöra sitt liv, eller

c) kan befaras komma att allvarligt skada sig själv eller någon närstående.

VÄSTERÅS STAD

FORTGÅENDE MISSBRUKOCH BEHOV AV VÅRD

- Ett fortgående missbruk?
- Missbruket ska vara frekvent och omfattande
- Ex dricker sig berusad varje dag
- Tar narkotika återkommande
- Injektionsmissbruk
- Inte anabola steroider

- Behov av vård?
- Missbruket kommer inte att upphör om ingen ingriper

VÄSTERÅS STAD

VÅRDEN KAN INTE TILLGODOSES MED SOCIALTJÄNSTLAGEN (FRIVILLIGT)

- Klienten tackar nej till erbjudanden om vård
- Klienten kan inte samtycka till vård
- Klienten tackar ja till vård men fullföljer inte - Ex klienten åker till behandlingshem men rymmer eller tar droger på behandlingshemmet

VÄSTERÅS STAD

UTSÄTTER SIN PSYKISKA OCH FYSISKA HÄLSA FÖR ALLVARLIG FARA

- Överdos
- Sjukdomar – HIV, hepatit, levercirros
- Psykiska sjukdomar – psykos, depression
- Klienten tar inte emot vård från sjukvården

VÄSTERÅS STAD

LÖPER EN UPPENBAR RISK ATT FÖRSTÖRA SITT LIV

- Förlora jobbet
- Förlora bostad
- Misslyckas med skolan
- Förstöra sina familjerelationer

VÄSTERÅS STAD

KAN BEFARAS SKADA SIG SJÄLV ELLER NÅGON NÄRSTÅENDE

- Allvarligt skada sig själv:
  - Ta sitt liv
  - Köra onykter
  - Självskadebeteende
  - Skada sig på annat sätt
  - Gäller inte: att bli skadad av någon annan ex genom våld i nära relation

- Skada någon närstående:
  - Misshandla barn eller partner eller föräldrar
  - Gäller inte: att skada personer som inte är närstående eller att skada ofödda barn

VÄSTERÅS STAD

OMEDELBART OMHÄNDERTAGANDE

13 § Socialnämnden får besluta att en missbrukare omedelbart skall omhändertas, om

1. det är sannolikt att missbrukaren kan beredas vård med stöd av denna lag, och
2. rättens beslut om vård inte kan avvaktas på grund av att missbrukaren kan antas få sitt hälsotillstånd allvarligt försämrat, om han eller hon inte får omedelbar vård, eller på grund av att det finns en överhängande risk för att missbrukaren till följd av sitt tillstånd kommer att allvarligt skada sig själv eller någon närstående.

VÄSTERÅS STAD

LVM, LPT OCH KRIMINALVÅRD

- Det är i princip inte möjligt att vårdas med tvång enligt två lagstiftningar samtidigt
- En kortare tid på LPT under pågående LVM-vård är möjligt
- Kriminalvård går före LVM-vård (LVM-vård pausas eller avskrivs)

VÄSTERÅS STAD

LVM-PROCESSEN HOS SOCIALTJÄNSTEN

- Anmälan inkommer (alternativt en egen iakttagelse)
- Bedömning mot LVM-kriterierna -
  - Behöver personen omedelbart omhändertas?
  - Behöver vi inleda en LVM-utredning?
- Inledd LVM-utredning
  - Samla in information –
    - Träffa klienten är prio ett, besök på kontoret, hembesök
    - Genomföra utredande samtal – vad vill klienten?
    - Begära in material från sjukvården
    - Begära att klienten genomgår en läkarundersökning på akutpsykiatrin
    - Vid behov begäran om handräckning av polis

VÄSTERÅS STAD

LVM-PROCESSEN HOS SOCIALTJÄNSTEN

- Ansökan om vård beslutas av Individ- och familjenämndens AU (politiken)
- Förvaltningsrätten beslutar om vård vid en förhandling, klienten har ombud
- Vården varar som längst 6 månader, den går inte att förlänga
- Vården inleds på sjukhus för att säkerställa att klienten fått den sjukvård den behöver under tillnyktringsprocessen
- Transport till LVM-hem, Statens institutionsstyrelse
- Under LVM-vården:
  - Samverkan mellan socialtjänst, institution och klient – ibland även andra så som frivård och psykiatri
  - Planering för vården under vårdtiden – vården kan ske i olika former

VÄSTERÅS STAD

”Tycker det kan vara bra men inte för mig”

Bättre hälsa och kontakter med sjukvården (speciellt psykiatrin)

”Jag vill inte vara med andra missbrukare”

”Någon kommer stoppa mig innan jag dör”

Varken mer eller mindre motiverad

”Det gör inget jag är van”

VÄSTERÅS STAD

VÄSTERÅS STAD

TACK!